

який упав, бо правительственный табор, який є в більшості, голосував проти нього.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 88 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc. Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Table with subscription rates: Single copy 3 cents, Foreign and Jersey City Rates, Annual rates, etc.

Telephone "Свобода": 498 Montgomery, TeX. U. N. Союз: 1888 Montgomery. Адреса: "СВОБОДА", 88 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ТІЛЬКИ ВІРА!

(Від Львова до Коломиї).

Наші часи. Жорстокі й грубі, як остання екотина. Все в них обрехано, обіцане й перелічено. Минувши давно ті наївні...

ДОЗБИРАЙМОСЬ ФОНД

Негайної Допомоги Рідному Краєви

до суми \$30,000!

Вже не багато бракує. Всі громади як подбають як сла, то в недалекому часі збірка буде довершена і перевершена.

ЯК ДБАЮТ ПРО ДОВЕРШЕННЯ ФОНДУ НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ?

1. ЛІГА АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН УКР. РОДУ в Нью Йорку, Н. Я.: В заученому переказі 336,80 доларів на довершення Фонду...

ЗА УРЯД ЛІГИ: Стефан Дембицький, голова; В. Сокальчук, секретар.

2. ДМИТРО МАЛАНЧИН, з Нью Йорк Сіті: — Я не багаті і тяжко працюю на хліб. Ні тисячів ні соток не дам, бо не маю.

3. о. ВОЛОДИМИР СПОЛІТАКЕВИЧ, з Іонкерс, Н. Я.: Вчора мимовільно збірка на Фонд і я дуже цікавий, чи є повних 30,000 доларів.

Жертви на Фонд посилають: DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA, 411 Southern Building, Washington, D. C.

У СПРАВИ НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ. (Допиць з Блатини, Мд.)

Наче недорозуміння, отак було тих недовірливих \$30,000 на негайну поміч. Як встиг було читати, що деякі громади зложили усього по кілька доларів.

Чи нам не треба волі? Чи ми маємо в Європі такі бляхи недовірливості, як колись були журини в Америці? Чи ми призначені бути сугачами з підлітками Москви, Варшави і Букарешти?

Ой варіант дасть таку печатку кождому, що не став в один ряд і навіть здогадні всі нашіх хврубі і шкавалупи!

Поможі, Боже, усім добрим людям, а скарж юдів та поганців! І. П. С.

ТРЕТЯ ФАЗА.

Чеська газета "Народні Лісти" у вступній статті, обговорюючи ситуацію в Росії, зазначає, що тепер в Росії прийняла третя фаза класної боротьби, фаза, при якій інтереси пролетарського республіканізму відійшли на останній план.

— Хай живе казак!... Та всі вони заради забувають те, як на наших очах зломовся "руський штык молоден"...

— Сьогодні він нас, а завтра ми його!... — кажуть раціоналісти і старанно лічать довідки цифр, перелічують їх з низу вгору, щоб при першій випадковості кинути те все на ганделівий смітник і поплити з першою політичною течією...

А дух подільського Кармелюка і гуцульського Добуша все-ж такі ще живі. Найбільш романтизм не гине доти, доки живе душа народу.

— Поїзд зі Львова на Коломию відходить рівно о. 7-й годі вечера. Так написано в "розписів" руху. Щоб не спінитися, купив собі білет ще за дві години раніш і в годину...

— Що таке найтончіший "розпис" в порівнянні з тим, як зривається несподіваний вітер? — Вітер, вітер на всім Божім світі!...

Вітер віє по наших просторах. Мете сімгали, сіпінці ой, виступають доту й камінить серце.

У вагоні повнісенько всього людю, але мене цікавить лише гурток "літей землі", що розмовляв коло самих дверей. З одного їх вигляду було було догадатися, що це рекрути. З їх тихої української розмови, до якої став уважно прислухатися, зрозумів, що їх щойно "прийняли" і тепер везуть до Станиславова для "придільня"

Один із них кременяні і мінний, встав і іде до дверей. Раптом йому заступає дорогу маленький і сабелосний жовнір з карабіном в руках:

— Не вольно!... — Та я тільки на хвилиночку! — протиснувся "рекрут".

— Виступи едіо... не вольно... — стоїмо, але рішуче, каже жовнір і заступає собою двері.

— Та-ж ми не арештанті! — протестує "рекрут".

— Виступи едіо!... — чується байдажуха відповілі.

"Рекрут" зітхав і повертається на своє місце до товаришів, а ті сидять тихо й напружено, наче ще чекають чогось.

"В кутку два жиди читають свою "Хелью" й горяче сперечаються між собою. Темою суперечки події в Тарнопільщині. Один молодший, обстоє "рекрутів", а другий, старий, гаряче пападає на них і хвалить польську поліцію за її "рішучі заходи". Нарешті молодший звертається до "рекрутів" і каже:

— Гей, нема то пісні в світі, Як та коломийка!... Як та коломийка!...

— Низка гір, здається, під самим носом. Білосніжним димом кучеряються тихі хмарки. Небо ясне й погоже. Вітру, наче-то й не було. Ясне сонце, яким весною, світить і розгріває кучугури снігу вздовж тихих вулиць Коломиї.

— Скілки на Н-стку вулицю? — спитався я у візника, що стояв коло самих дверей залізничного двірця.

— Десять тисяч! сказав він мені якимсь недовірливо.

— Та ти здурів, чоловіче! — хотів я скрикнути йому, знаючи добре, що Н-стка вулиця всього сотня кроків від двірця.

Однак, згадав собі вчорашній курс польської марки у відношенні до американського долара на львівській "газеті", і так-те спокійно промовив:

— Хоч, так бери п'ять!... Візник потоптався з хвилюванням, вичікуючи більш вигідного "гостя", але не дочекавшись, повернувся до мене:

— Ну, що-ж, поїдемо!... Узв'язмо мого валізу й пішов поперед мене до своїх саних. Сани старі, побиті й поломані. Сидіти в них було старому О. мисливцю, були запряжені парю сукоробних коней, на боках яких виднілися штемпелі, що свідчили про їх колишню приналежність до якоїсь армії.

— Чого-ж це у вас коні зачені? — спитався я його.

— Візникові! — відповів візник. — Як була австрійська революція, то їх з армії викинули.

— З артилерії?...

— А так!... Бачите, тоді всі артилерії спроможувалися, як у Росії!...

Він тільки всміхнувся: — Я в полігон був... вертаючись з полігону, мав при собі трохи гроші і, ото, трапилось мені така пригода, що купив оші коні!...

— Коли-ж то було? — В осені 1918 року, як у Київі гетьмана скидали!...

Говорять так, поправляв військ, сів на передлу і ми поїхали. На розі першої вулиці величезна юрба обірваних гуцульських "дегнів". Остероно декілько жовнірів у "рогатушках" із карабінами.

— Що то, рекрути? — спитався я.

— Рекрути, рекрути... — зітхнув візник.

Я цікаво подивився на гірських механізмів, бажачи побачити їх "горді лиця", про які стільки наслухався з творів наших побутових письменників.

На жаль, нічого з такого, крім звичайної байдужості і добре розвинених "жуючих" м'язів, не міг побачити.

— І, що-ж, ідуть добре? — повернувся я до візника.

— Де там — скрупува головою! — Цілі шкардрони війська пішли в гори для того, але гуцул не такий дурний!... Тут о дині нік не хотів йти, а як його зловили й силою привели, то він собі горло перетав.

— Як так?.. — Отак! Сказали йому, щоб він ішов до кадри, а для того двоє провожатих дали. Він нічого собі з того не робив і йшов спокійно аж до касарні. Але коли прийшов до касарні, то зупинився і сказав до жовнірів: "Станьмо троха, най я закурю"... виняв з кишені файку й ножа. Взяв собі файку в зуби, а ножа приклад до горла і в ту хвилину тільки крив за-булькотіла!...

— І жовніри не могли пошкодити йому? — Де ж там! — махнув він рукою. — Та-ж то оком не було коли колупнути!...

— Ну і що-ж з того? — Нічого!... Прихав батько з гір і забрав його з собою!...

— І дозволили? — Що-ж там уже не дозволили, як він мертва?...

Махнув, багатом назад себе в бік юрби "рекрутів" і додав: — От оці також мертвяки!...

— Чого-ж то так? — спитався я.

— Того, що всі живі на другій бік перекидаються!... В Чехословаччині тікають!...

— Так?.. — Так!... Можливо, що наша розмова продовжувалася-б до безкінечності, якби не прихитили до потрібного мені будинку.

Розпачкувавшись з ним, помітив, як він усе чордос позирав на мене, наче хотів щось сказати, але в чомусь призначився. І вже в той час, коли я однією рукою зв'язався за козляку біля фіртки в лодвір'я, він раптом приступив до мене і тихим голосом схвилювано спитався: — Ви не з Росії?

— Ні, я з України! — сказав я. — А що таке?...

— Скажіть мені, чи то прав

да; що більшість хочуть знововити Польщу?...

— Н-не знаю! — промовив я повільно, сам не знаючи, що маю сказати.

— Бачите, в нас усі такої думки, що як має бути Польща, то най уже ліпше, бодай-бешки будуть!... Ми все одні біднішні вже не станем, як є тепер!...

— Хто знає? — сказав я. — Там годі!...

— Ми віримо, що... — озирнув навколо себе і, шкідко притиснувши голосом, додав: — Польщі довго ще не панаути!... Рекрути наші заллють її смалью поза шкіру!...

Я не сказав йому нічого. Він ще хвилюю стая самотою, коли я вже сидів у затінній і теїл кімнаті, слухаючи других новин. На сей раз уже не "рекрутських", а "дефензивних".

— Вчора! — казали мені, — у нас була ревізія і "збрали" для цензури" сто раз цензурованого прокураторського календаря "Червоної Калини"!

Колі-б так вірні наші раціоналістичні бухгалтерам, то можна було-б подумати, що діло "швак" і зостається лише одне: помімо обсаленіш димарів спалених українських цукруварень, занятися підрахунок кількості тих, що переїхали збруч, або "на той бік гір", але й в якому разі не мали наїлий на шось ніше, на те, що може бути несподіваним "дивуном" у так доброзичливій акції повновелення нашого народу сучасними, панамі станами!...

Та, на щастя, ще в душі народу його могутня віра; а ця віра є найважливішою запорукою нашого визволення!...

Коломия, 30 січня, 1923-го. К. Лавринович.

ПОЗІР! ALLENTOWN, PA. І ОКОЛИЦЯ ПОЗІР! КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ХОРУ

відбудеться в нашій місті В П'ЯТНИЦЮ, ДНЯ 9-ГО МАРТА Б. Р.

Простіться отсюдо дорогою Українців та Українок з Аелентави і околиці, щоб всі явилися на се Народне Свято та почули славного нашого Хору. Тикети можна набути у Д. Гр. Пипіюка, 611 Ridge Ave., Allentown, Pa. 49,51,2,4,5

ПОЗІР! ДЖЕРСІ СІТІ, Н. ДЖ. ПОЗІР! В ДІКІНСОНІ HIGH SCHOOL, КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ХОРУ

відбудеться в СУБОТУ, ДНЯ 10. МАРТА 1923

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

в честь ТАРАСА ШЕВЧЕНКА. Просимо всіх свідомих Громадян о як найчисленнішу участь. Початок о годині 7.30 ввечерю. Улаштує Україн. Народ. Дім (на горі міста) в Джерсі Сіті.

ПОЗІР! ВІДБЕРГ, CONN. І ОКОЛИЦЯ ПОЗІР! ВІДБЕРГ, CONN. І ОКОЛИЦЯ

Отрим повідомляємо, що УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ХОР зявлять до нас та дасть ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

В ВІВТОРОК, ДНЯ 13-ГО МАРТА Б. Р. В PARK THEATRE. Початок о годині 8-йй ввечерю.

Бріджпорт і околиці! Не забувайте, що се одна з нас нагода почути своїх дорогих співачок і співачів. Негай-не же бракує з нас нагода на ція історія cart. Прокладайте всі на оліст. Тикети на концерт можна набувати у Park Theatre, Steiner Piano Co., 915 Main St., Bridgeport, Conn. 49,51,2,4,5

